

**RESPOSTES A LES PREGUNTES MÉS FREQUENTS ENTORN A LA
CONTRACTACIÓ DE LA PÒLISSA DE RESPONSABILITAT PROFESSIONAL I A
LES SEVES CARACTERÍSTIQUES**

1. OBLIGATORIETAT DE COBERTURA PER EXERCIR I ESTAR COL·LEGIAT

L'art. 46 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries (LOPS) estableix que tots aquells professionals sanitaris que exerceixin en l'àmbit de l'assistència sanitària privada, així com també les persones jurídiques o entitats de titularitat privada que portin a terme qualsevol classe de serveis sanitaris, estan obligats a subscriure una assegurança de responsabilitat civil, que cobreixi les indemnitzacions que es puguin derivar de la prestació de l'assistència o servei.

En igual sentit es refereix l'article 9 de la Llei catalana 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de les professions titulades i dels col·legis professionals; i alhora els Estatuts dels Col·legis professionals.

Tant la LOPS com la Llei catalana de col·legis coincideixen també en assenyalar que els col·legis professionals adoptaran les mesures necessàries per promoure i facilitar el compliment suficient del deure d'assegurança dels seus col·legiats.

Aquesta obligatorietat, donada per llei, quant a la contractació d'una cobertura per l'exercici de l'activitat professional, no implica la obligatorietat d'adhesió a la pòlissa de la que el Col·legi de metges és prenedor.

La pòlissa de responsabilitat civil promoguda pel Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, és una assegurança **col·lectiva d'adhesió voluntària a la que lliurement s'hi poden adherir els metges col·legiats de la província de Barcelona que així ho desitgin.**

Malgrat no sigui obligatòria, l'experiència acumulada fa que el Col·legi **recomani** a tots els col·legiats en exercici que la subscriguin.

Els metges que subscriuen la pòlissa col·lectiva voluntària del CCMC tenen una cobertura pròpia i individual, més enllà de la que els hi pugui proporcionar la institució en la que estiguin desenvolupant la seva tasca –per compte aliè -. Aquesta defensa individual i personalitzada els salvaguarda i protegeix dels possibles conflictes d'interès que poden donar-se amb altres agents implicats en un mateix fet assistencial, i fins i tot amb la mateixa institució o centre sanitari.

Per què el COMB recomana a tots els metges, fins i tot als que la seva Institució ja els cobreix, la pòlissa del CCMC?

En primer lloc perquè existeixen un conjunt de riscos que l'empleador (institució/centre/serveis...) no cobreixen, com són els serveis de mediació davant d'un sinistre, la defensa penal i la cobertura de l'Inhabilitació.

En segon lloc, perquè malgrat que en l'exercici per compte aliè puguis tenir una cobertura inclosa en la de la institució del centre sanitari, cal tenir en compte el següent:

- a) És essencial que la teva defensa, com a metge, estigui separada en el procés judicial, de la defensa de l'empleador (institució, centre).
- b) Cal que puguis disposar dels millors i més experts pèrits i advocats, als quals els avaluï una gran experiència en casos com el que t'afecta a tu.
- c) Com a empleat, el metge denunciat està potencialment en situació de vulnerabilitat en les seves relacions laborals, i per tant cal evitar que el conflicte pugui ser agreujat per altres interessos de l'empleador (institució/centres).
- d) Finalment sempre pot existir en la cobertura de la institució o el centre, la capacitat potencial de que repercuteixi a compte teu el resultat final.

Existeixen moltes pòlisses i companyies en el mercat, distribuïdes per diferents agents i corredors i fins i tot alguna amb acords amb entitats i societats mèdiques.

2. DELEGACIÓ PER A LA GESTIÓ I DEFENSA DELS SINISTRES

En el model Català de SRP, la gestió dels sinistres no es fa per l'asseguradora sinó que es fa de forma conjunta a través d'una Comissió Tripartida (Servei Català de Salut, Asseguradora i CCMC)

L'Asseguradora delega i faculta expressament al Consell de Col·legis de Metges de Catalunya (en endavant CCMC), per a que mitjançant el Servei de Responsabilitat Professional (en endavant SRP), ubicat en el Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, dirigeixi, gestioni i defensi els sinistres que afectin l'activitat assegurada dels metges per aquesta pòlissa.

D'aquesta forma, s'atribueix al Servei de Responsabilitat Professional les funcions de direcció, gestió i defensa dels sinistres, així com de prevenció i d'articulació de les mesures que resultin procedents.

Els advocats col·laboradors del SRP que resultin adequats per a la defensa judicial dels Assegurats són designats de mutu acord pel CCMC i l'Asseguradora i previ coneixement i acord de la Comissió Tripartida. La resta de professionals necessaris pel desenvolupament de les funcions del Servei, pèrits especialitzats, etc... seran designats pel CCMC, prèvia comunicació a l'Asseguradora.

3. QUE ÉS EL SRP: ESTRUCTURA I FUNCIONS

El COMB des de l'any 1984 i, posteriorment, el Consell de Col·legis de Metges de Catalunya des de l'any 1993, han configurat i desenvolupat un model de cobertura i gestió de la responsabilitat civil sanitària capdavanter a Europa, que ha esdevingut l'assegurança de referència entre el col·lectiu sanitari.

El model català de cobertura de Responsabilitat Civil dels metges de Catalunya, té com un dels seus trets diferencials que a més de la defensa jurídica i l'assessorament legal, gestiona els sinistres, les eventuais indemnitzacions (a pacients, o també al metge assegurat, i ofereix cobertura en cas d'inhabilitació) a tot el territori espanyol i sobre totes les especialitats mèdiques.

A més, per evitar demandes i minimitzar riscos, es dóna especial importància a la prevenció i l'assessorament personal davant de determinades actuacions.

El SRP del CCMC, ubicat al COMB, dirigeix i gestiona directament la pòlissa de responsabilitat civil professional mèdica col·lectiva.

Aquest Servei s'encarrega de:

a) Assessorar, tramitar i defensar qualsevol reclamació que rebi el metge o una societat professional, ja sigui judicial o extrajudicial, a través dels seus advocats i metges assessors. Per això, el SRP inicia els tràmits de gestió del sinistre amb la companyia asseguradora seguint directament tot el procés fins la seva resolució i en concret:

- Comunica a l'Asseguradora l'existència de cadascuna de les reclamacions o sinistres coneguts
- Efectua l'estudi tècnic, mèdic i jurídic de cada sinistre, informant a una Comissió Tècnica i a una Comissió de Seguiment.

- Dur a terme l'assessorament jurídic i pericial dels Assegurats quan aquests ho requereixin.
 - Dirigeix la defensa judicial de l'Assegurat, i per tant de l'activitat assegurada per aquesta pòlissa.
 - Gestiona i executa de qualsevol tipus d'acord econòmic extrajudicial o transaccional vinculat a un sinistre cobert per aquesta pòlissa.
- b) Durà a terme activitats de prevenció i de gestió de risc, oferint eines i recursos per prevenir reclamacions i conflictes sorgits de la pràctica de la medicina (publicacions, sessions científiques, assessorament personal en temes RC etc).

4. COM FUNCIONA UNA RECLAMACIÓ EN EL SISTEMA JUDICIAL I EXTRAJUDICIAL EN EL SRP: qui pren les decisions

Un metge pot rebre tant una reclamació extrajudicial com una de tipus judicial i, en aquest darrer cas, es pot trobar amb una demanda civil o bé una denúncia penal segons la via que el reclamant hagi escollit.

L'obertura d'un sinistre de responsabilitat professional mèdica es fa a partir de la constatació de l'existència d'una reclamació que afecta l'activitat realitzada per un metge assegurat .

Un cop constatat que la reclamació rebuda constitueix un sinistre, s'inicia l'obertura de l'expedient pel SRP que assignarà el cas a un dels seus advocats. Seguidament es prepara una reunió entre l'advocat, el metge assessor (Unitat de Medicina Legal del SRP) i el metge reclamat amb la finalitat d'estudiar el cas i determinar l'estratègia a seguir. D'aquesta reunió en resulten dos informes preliminars, un des del punt de vista jurídic i l'altre des del punt de vista médico-legal, en els que es fixa provisionalment el risc de l'assumpte i es defineixen les actuacions a seguir.

Si és previsible un risc, el lletrat encarregat de l'assumpte presentarà el cas a la **Comissió Tècnica** (formada per advocats, metges i pèrits), on si aquest risc es confirma es proposa un acord i s'eleva a la Comissió de Seguiment, on es presenten i s'autoritzen els acord transaccionals que s'estimin procedents. Sense aquesta autorització prèvia de la Comissió de Seguiment no és possible comprometre's econòmicament amb cap reclamant o qui el representi.

La Comissió de Seguiment està integrada per quatre vocals del CatSalut, quatre vocals del CCMC, quatre vocals representants de la companyia asseguradora, i un

vocal representant per cadascuna una de les corredories d'assegurances intervinents (aquestes amb veu però sense vot).

Si pel contrari es considera que un cas és defensable s'informa en aquest sentit al reclamant per escrit.

En cas que es tracti d'un assumpte judicial es defensa el cas en judici amb l'aportació d'informes pericials dels especialistes més destacats i reconeguts en cada especialitat, i dels advocats amb més experiència en aquests temes.

5. QUE ÉS UN CONCURS PÚBLIC

Tal i com regula la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de Contratos del Sector Público, la contractació per part de l'Administració pública està subjecta a una estricta normativa per garantir la transparència, la lliure concurrència i la igualtat d'oportunitats dels potencials licitadors.

Els procediments de contractació estan sotmesos a un estricte règim de contractació i publicitat en funció del volum de contractació: BOE, DOUE, DOGC.

Els òrgans de contractació fixen i publiquen els corresponents plecs de clàusules administratives i tècniques, on s'informa entre d'altres qüestions de les característiques de la licitació, els òrgans competents per la tramitació i resolució de la contractació, els terminis de presentació d'ofertes i els criteris valoració de les proposicions presentades.

Els licitadors presenten tres sobres que s'obren en tres sessions diferents, essent les dues primeres sessions privades pel caire més tècnic i essent la darrera sessió pública, on s'obren les ofertes econòmiques. En el primer trobem la documentació jurídica administrativa (estatuts, apoderaments...), en el segon hi ha l'oferta tècnica i en el tercer l'oferta econòmica.

Reiterar que en el moment de fer la valoració es tenen en compte tant criteris tècnic com econòmics per tal d'escollir l'adjudicatari, que es ponderen segons els criteris descrits en el plec de clàusules administratives. La resolució de la contractació es fa també pública.

5.1- Per què fem un Concurs Públic?

Malgrat que el CCMC i el COMB no estan obligats, fem un Concurs Públic per donar transparència i seguretat jurídica a la contractació de la pòlissa de responsabilitat professional.

A més a més, i tal i com ja hem mencionat en punts anteriors, es tracta d'una contractació coordinada i conjunta amb el CatSalut que a tots ens beneficia atès el major volum de contractació que genera més possibilitats d'obtenir bones condicions.

6. ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ DEL SERVEI DE RESPONSABILITAT PROFESSIONAL

El **Servei de Responsabilitat Professional** (SRP) està integrat, actualment, per 21 persones.

En porta la direcció el **Director del SRP** (Doctor en Medicina, Metge forense en excedència), Director també de l'Àrea de Praxis.

Com a Director és l'encarregat de marcar les directrius i els objectius del Departament, així com el responsable últim del seu correcte funcionament i de les relacions del Departament amb tots els agents implicats en la pòlissa de responsabilitat civil professional.

En la seva tasca és assistit per la **Coordinadora de Gabinet de l'Àrea de Praxi** i per la **Cap de Gestió i Tramitació**, llicenciada en Dret i tècnic expert en el món assegurador, que s'encarrega de la coordinació i supervisió de la gestió dels sinistres, a banda d'ocupar-se directament de la gestió d'aquells expedients de major gravetat.

La gestió dels expedients es completa amb **dos gestors**, tècnics experts en el món assegurador.

El SRP disposa d'una **secretaria tècnica**.

Per a la defensa dels assumptes disposem d'**onze advocats especialistes** en temes de responsabilitat civil sanitària, cinc d'ells ubicats al mateix SRP i sis distribuïts a les províncies de Tarragona (3), Lleida (1) i Girona (2).

Col·labora directament amb el SRP la **Unitat de Medicina Legal**, integrada per **quatre metges** sota la direcció de la **Cap d'Unitat**, Doctora en Medicina, Especialista en Psiquiatria i Metge Forense en excedència.

Una de les funcions del SRP, que s'ha vist potenciada amb la creació de la Unitat de Medicina Legal (UML) i Recerca, és la de dur a terme una intensa tasca d'investigació amb l'objectiu d'informar i donar a conèixer als facultatius els aspectes medicolegals de la medicina, més específicament en les àrees de seguretat clínica i responsabilitat professional.

El SRP gestiona la pòlissa de responsabilitat professional des de l'any 1986; són, per tant, més de vint i cinc anys d'experiència en reclamacions que han permès acumular dades molt importants sobre els procediments de risc (fins l'any 2011 s'han obert 7.521 sinistres), dades que es tradueixen, a través de la investigació i la publicació, en una important tasca preventiva que té per finalitat formar als professionals sanitaris en la prevenció de les reclamacions.

Aquesta activitat preventiva, que comporta un augment del nivell de seguretat clínica, no només beneficia als metges sinó també als ciutadans en tan que usuaris del sistema sanitari.

Concretament, i fruit d'aquesta tasca d'investigació, durant el període 2009-2011 s'han publicat 20 articles, s'han realitzat 62 conferències, tan en l'àmbit nacional com internacional, i 14 col·laboracions de docència a nivell universitari.

Aquesta activitat investigadora ha estat reconeguda mitjançant la concessió de les següents beques d'investigació:

- Projecte d' Investigació FIS 2010-2012: "Análisis de los diagnósticos y procedimientos médico quirúrgicos de las reclamaciones notificadas en el Consejo de Colegios de Médicos de Cataluña en el periodo 1986-2009"
- Ajuts a la Investigació de la Fundación Mapfre 2010-2011: "Reclamaciones producidas por errores médicos en el ámbito de la dermatología y la cirugía plástica"
- Ajuts a la investigació de la Fundación Mutua Madrileña 2009: "La seguridad médico legal en el ámbito de la práctica de la medicina privada. Explotación de la base de datos del Servicio de Responsabilidad Profesional del Consejo de Colegios de Médicos de Catalunya"

D'altra banda, es manté una estreta col·laboració amb les societats científiques.

L'any 2012 s'ha signat un conveni de col·laboració amb la SEGO.

Finalment, mencionar també els convenis de col·laboració que s'han signat amb universitats internacionals, concretament la Universitat d' Edinburg i la Universitat de Southampton, atretes pel model català de responsabilitat civil sanitària, les seves particularitats i importància.

7. EL MODEL: QUE TENIM D'ESPECIAL I VALUÓS?

La pòlissa del CCMC és un model, (Model Català de Responsabilitat Professional), amb més de 20 anys d'història, que ha permès fer una pòlissa "a mida" dels metges i metgesses de Catalunya, on és la pròpia corporació col·legial qui gestiona la cobertura dels seus riscos, gestiona els sinistres, analitza i en treu conclusions de les reclamacions plantejades. Aquest model ha permès realitzar anàlisis de sinistralitat, implementar mesures i procediments per prevenir riscos (DCI,...), publicar articles en revistes científiques i reduir la litigiositat del risc professional. Aquest és un risc que ha arribat a fer-se caríssim pel metge i pel sistema sanitari, en altres societats i països fins al punt que els metges han quedat sovint sota els models tradicionals d'assegurament en mans de les companyies asseguradores, això és amb els metges fraccionats per riscos en pòlisses individuals, i sovint quedant fora o gens assegurables. En tot cas el Model Català de Responsabilitat Civil Professional és un model d'èxit reconegut nacional i internacionalment.

Totes les dades de sinistralitat de que disposem, ens permeten dur a terme recerca i informar a les societats científiques sobre els procediments de risc i la seva prevenció.

Per esmentar alguns fets diferencials hem de destacar:

1. **Estabilitat de primes i en la cobertura**, a diferència del sector on hi ha variacions més "agudes" de primes segons el cicle de mercat, anys de primes molt baixes amb gran oferta a anys sense oferta asseguradora amb primes elevadíssimes.
2. **Retroactivitat anterior il·limitada**, gens habitual de trobar en la resta d'assegurances.

3. **Coberta de tota l'activitat del metge en els diverses formes d'exercici sovint simultani**, en exercici lliure, l'activitat en centres públics i concertats, peritatges, en emergències imprevistes, en activitats de cooperació internacional ,...
4. **No existeixen franquícies**, a diferència de la resta l'oferta asseguradora que ofereix habitualment pòlisses en excés de la pòlissa pública.
5. **No segmenta per especialitats**, i per tant supera la conflictivitat s'observa en sistemes asseguradors que cobreix només els actes declarats per l'especialitat on el cost de l'assegurança depèn de l'especialitat declarada, amb constants descoberts en casos de conflicte.
6. **Solvència de les asseguradores**, en contrast amb asseguradores de dimensió reduïda, o oportunistes que ocasionalment es senten atrets per situacions puntuals de mercat que abandonen al cap de poc temps.
7. **Garanteix a llarg termini l'assegurabilitat** del conjunt de metges col·legiats a Catalunya **davant de qualsevol escenari** (manca d'oferta asseguradora,...) .
8. Permet **esmortir els possibles increments de les primes a pagar en cada cicle de mercat.**
9. Busca l'**estabilitat dels diferents "stakeholders"**. Manteniment de la confiança entre l'asseguradora, els prenedors, els assegurats, els mediadors, els tècnics, els advocats, els pèrits.